

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ДОЗВІЛЬНА СИСТЕМА У СФЕРІ
ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Дозвільна система у сфері використання природних ресурсів
Викладач (-і)	Кобецька Надія Романівна, проф., д.ю.н., проф. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Кобецька Надія Романівна (0342) 507822
Е-mail викладача	Кобецька Надія Романівна nadiia.kobetska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Правове регулювання екологічних, в тому числі природноресурсових відносин, пов'язане головним чином із заборонами, обов'язками, приписами, обмеженнями, спрямованими на захист загального суспільного інтересу в збереженні довкілля та природних багатств. У системі адміністративних механізмів регулювання охорони і використання природних ресурсів окреме місце займають дозвільні процедури, з дією яких пов'язане виникнення відносин спеціального природокористування. Як зазначається в ст. 38 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» «...в порядку спеціального використання природних ресурсів громадянам, підприємствам, установам і організаціям надаються у володіння, користування або оренду природні ресурси на підставі спеціальних дозволів, зареєстрованих у встановленому порядку, за плату для здійснення виробничої та іншої діяльності, а у випадках, передбачених законодавством України, - на пільгових умовах». Порядок надання дозволів на здійснення спеціального використання природних ресурсів регулюється природноресурсним законодавством. З прийняттям Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», який визначає правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності, дозвільні механізми природокористування перейшли під його регулювання, зберігши при цьому свою специфіку.</p> <p>Навчальна дисципліна «Дозвільна система у сфері використання природних ресурсів» є складовою освітньо-професійної програми підготовки магістрів (спеціалізація «Екологічне і природноресурсне право») та спрямована на поглиблення та удосконалення теоретичних знань і практичних вмінь та навичок щодо самостійного розв'язання завдань, пов'язаних із правовим регулюванням дозвільної системи в сфері спеціального природокористування. В умовах зміни підходів до розуміння характеру взаємовідносин між органами державної влади і господарюючими суб'єктами, суті управлінської діяльності, управлінських відносин, інтеграції до світових процесів вирішення екологічних проблем, юристи повинні знати специфіку процедур надання документів дозвільного характеру у природноресурсній сфері, які є правовстановлюючими та</p>	

правопідтверджуючими документами здійснення природокористування. Вивчення цієї дисципліни закладає основи для формування навичок застосування нормативних приписів на практиці при розробці та забезпеченні юридичного супроводу господарської та іншої діяльності щодо використання природних ресурсів; розуміння, застосування та набуття практичних вмінь роботи адміністраторів центрів надання адміністративних послуг; розв'язання практичних конфліктних ситуацій щодо відмови у наданні, анулювання природоресурсних дозволів, припинення права природокористування.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Дозвільна система у сфері використання природних ресурсів» є формування у студентів необхідних юридичних знань щодо розуміння сутності, особливостей дозвільної системи в сфері використання природних ресурсів, знання різновидів, порядку надання документів дозвільного характеру у відносинах використання природних ресурсів, з'ясування специфіки суб'єктного складу дозвільних відносин, розмежування етапів дозвільної процедури та конкретних дій, що реалізуються суб'єктами в рамках кожного з них з метою належного використання відповідних положень в правозастосовній та правоохоронній діяльності.

Завданнями вивчення дисципліни є набуття студентами знань та розуміння змісту положень законодавства, що визначає дозвільну систему у відносинах використання природних ресурсів в Україні, формування умінь та навичок щодо самостійного прийняття рішень а також вчинення дій, пов'язаних з реалізацією відповідних нормативних приписів, а саме, отримання документів дозвільного характеру, попередження, припинення порушень вимог дозвільної процедури, умов та підстав надання і використання природоресурсних дозволів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності;
- навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів;
- знання та розуміння наукової правничої термінології;
- здатність скеровувати зусилля, поєднувати результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати в професійній діяльності положення національного законодавства, що регулює підстави, порядок, особливості надання та анулювання дозволів на використання природних ресурсів;
- компетентність у загальнотеоретичних проблемах інститутів права спеціального природокористування, адміністративних послуг, дозвільної системи у сфері господарської діяльності, питаннях нормотворення та правозастосування у відносинах дозвільного механізму природокористування;
- здатність розроблення пакету документів для отримання різних природоресурсних дозволів;
- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти екологічного, господарського, адміністративного законодавства у дозвільних відносинах;
- здатність кваліфікованого системного тлумачення відповідних актів;
- здатність виявляти, кваліфікувати і припиняти порушення, пов'язані отриманням та використанням природоресурсних дозволів;
- здатність давати кваліфіковані юридичні консультації щодо підстав, порядку отримання природоресурсних дозволів.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння:

- доктринальних підходів до поняття та особливостей дозвільної системи у сфері використання природних ресурсів;
  - норм екологічного, господарського, адміністративного права, які регулюють відносини між органами державної влади і місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання у зв'язку із видачою дозволів, їх переоформленням, видачою дублікатів, а також анулюванням документів дозвільного характеру;
  - умов та підстав отримання документів дозвільного характеру в природоресурсних відносинах;
  - особливостей правового режиму окремих видів природоресурсних дозволів;
  - особливостей дозвільних процедур щодо окремих видів використання природних ресурсів;
- вміння:
- тлумачити еколого-правові та суміжні норми і кваліфікувати еколого-правові дозвільні відносини;
  - визначати зміст правового регулювання відносин щодо дозвільної діяльності у сфері використання природних ресурсів;
  - формувати відповідний пакет документів для отримання тих чи інших видів природоресурсних дозволів;
  - обґрунтовувати підстави надання, відмови в наданні, анулювання документів дозвільного характеру на право використання природних ресурсів;
  - використовувати відповідні способи захисту у випадку порушення підстав і порядку надання та використання дозволів на право використання природних ресурсів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	081 Право	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Загальна частина

Тема 1. Суть і особливості дозвільної системи у сфері використання природних ресурсів	4	2	8
Тема 2. Природоресурсні дозволи: поняття, особливості, види	4	2	8
Тема 3. Дозвільна процедура: поняття, особливості, суб'єкти, стадії	4		8

Модуль II. Особлива частина

Тема 4. Дозвільна система у відносинах надкористування	-	2	8
Тема 5. Дозвільна система у відносинах лісокористування та використання природних рослинних ресурсів	-	4	6
Тема 6. Дозвільна система у відносинах водокористування	-	2	8
Тема 7. Дозвільна система у відносинах використання об'єктів тваринного світу	-	4	6

Тема 8. Дозвільна система у відносинах використання природних ресурсів у межах спеціальних природоохоронних територій	-	2	8	
	ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (з наступними змінами) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/03/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-ННЮІ.pdf			
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами <u>одної письмової модульної контрольної роботи</u> . Робота виконується на 5 семінарському занятті. На контрольну виноситься 3 описових завдання, які оцінюються по 5 балів, і 5 закритих тестових запитань, які оцінюються по 1 балу. Максимальний бал за контрольну становить 20. <u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i> https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/			
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника			
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника			
Підсумковий контроль	<u>Підсумковий контроль</u> – <u>екзамен</u> у письмовій формі. На екзамен виноситься 2 описових завдання, які оцінюються по 15 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту, які оцінюються по 5 балів, 5 тестових завдань, які оцінюються по 2 бали. Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.			
7. Політика навчальної дисципліни				
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять),				

письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

8. Рекомендована література

1. Екологічне право: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2019 https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/734/3_Ekologichne%20pravo_Pidruchnik_vnutri.pdf
2. Екологічне право України. Академічний курс: підручник / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: ТОВ "Видавництво "Юридична думка", 2008.
3. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2008.
4. Кобецька Н. Р. Дозвільне і договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: питання теорії та практики: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. <http://personal.pu.if.ua/depart/nadiia.kobetska/resource/file/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%9A%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf>
5. Про адміністративні послуги: науково-практичний коментар до Закону України / за заг. ред. В. П. Тимощука. К.: ФОРМ О. М. Москаленко, 2013. http://pravo.org.ua/files/Adminposlугy/Komentar_Final_.pdf
6. Апанасенко К. І. Дозвільна система у сфері господарської діяльності: науково-практичний коментар Закону України "Про дозвільну систему господарської діяльності": наук.-практ. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2012.
Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
  1. Кобецька Н. Р. Дозвільна система у сфері використання природних ресурсів: методичні вказівки і завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018. 26 с.
  2. Кобецька Н. Р. Дозвільна система у сфері використання природних ресурсів: методичні вказівки і завдання для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018. 28 с. <https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/>